

قسه‌کانی هاوری خه‌سره و داودر به بونه‌ی یه‌که مین سال‌رۆژی پیکه‌تني حيزبى كومونيستى تۈرانەوە

هاورىييان !

يازده‌ي خه‌رمانانى سال‌رۆژى دامه زراندى حيزبى كومونيستى تۈرانە. به‌هوى نزىك بۇونه‌وهى ئەم رۆژه، ماوه‌يەك لەوە پىش بپيار درابوو كە رىكخراوه جۆراوجۆره‌كانى حيزبى كومونىست بەتايىهت كۆمەلە كە لە ھەموو شوينىتىكى كوردستان رىكخراوهى ئاشكراي ھەي، بو رىزىگرتن لم رۆژه مەراسمى تايىهت بەپىوه بەرن. بپيار واببو پىشىمەرگە كان بەم بۇنه‌وه چالاکيان بېيت و هاوريييانى موبەليغ لە ھەموو ئەو شوينانە كە بويان دەرەخسېت لە كۆبۇونه‌وهى ئاوادا خەلک بانگىشتن بکەن و قسە وباسىان بو بکەن.

دوئىنى لەگەل هاورى ئىبراھىمى علىزادە باسى ئەوەمان دەكىد كە لە مەراسمى سال‌رۆژى حيزبى كومونيستى تۈراندا دەبى باسى چى بکەين بەتايىهت كە ئەم يەكەم سالّە و ھېشتا سوننەتى رىزىگرتن لم رۆژەمان نىيە، ھېشتا جىڭامان بۇ خوش نەكىدوه. ئايادەبى باسى مەسەلە تەشكىلاتىيەكان بکەين؟ نەخىر دەكى ئەم بکەين وە ئەوە لە نىتوان دوو كونگەدا، وە يان ھەر كاتىتىكى تر لە كۆنفرانس و كۆنگرە تەشكىلاتىيەكانى خۇماندا ھەلىسەنگىتىن و باسى بکەين، بزانىن حىزب لەماوهى يەك سالى رابوردوودا چى كىدوه، ئايادەبى^۱ قسە لە مەسەلە تاكىتىكىيەكان بکەين؟ نەخىر، چونكە تاكىتكەكان ئەو كارانەن كە دەبى لەلاين حىزبەوه بەريوھ بچن ئەوهى كە حىزب بۇ بەپىوه بىرىنيان پىك هاتبى.

دنىا بۇ ئەو كەسانەي كە كويىلە بۇون، بۇ ئەو كەسانەي رەعىيەت و ئۇزىر چەپۈكە بۇون، وە بۇ ئەوانەي رەش پىست بۇون، وە دۆزەخ واببو. ئىمەش ھەر لەوانىن. ئىمە كەسانىتىكىن كە ناتوانىن رازى بىن مروۋ ئاوا بىزى. ئىمە حيزبى كومونىستمان پىك ھېتىناوه بۇ ئەوهى بە ئاوات و ئارەززۇوه كانمان بگەين. دەمانەوئى دنیا ئاوا نەبى^۲، ئىمە حيزبىتىكىن كە ئارەززۇوه كانمان ئارەززۇوى ھەموو ئەو بى^۳ بەشانەن كە بە حەسرەت و نامرادىيەوه سەريان نايەوه و ئاواتەكانىيان بىرە قەبرەوه، بە ئارەززۇوى پەواى خۆيان نەگەيىشتن، ئەم حيزبەمان بۇ ئەو ئىنسانە بى^۴ بەشانە دروست كىدوه. چاوىلەك بە دەرورىيە خوتاندا بخشىتىن، بزانى ئىنسان چۈن دەرىنى، چاو لە مندالەكاننان بکەن، كۆرپەيەك كە ھېشتا مۇ لەسەرى نەھاتوھ، كېچ و رشك و ئەسپىتىي كەوتۇوه، چاوى بەقۇول دا چووه، رەنگى زىرد ھەلگەپاوه، رووناکى لە چاوىدا بەدى ناڭرى، سنگى وەك سنگى ئىنسانى 60 سالّە لرخە لرخى لىدى، سىل و زەردووبىي گرتۇوه، جل و بەرگى لەبەردا نىيە، كەوشى لەپىدا نىيە، ھىچ شەۋىلە تىر خە نابى^۵، ھىچ ژەمەنە تىر ناخوا، ئەوهىيە مندالى ئىستىتا. جا ئەوه شانسى ھەبۇوه كە نەمردووه چونكە زمارەيەكى زۇر مندال ھەر كە لە دايىك دەبن يەكسەر دەمن، لەبەر ئەوهى دەدوا دەرمان دەست ناڭھوئى، لەبەر نەبۇونى مەرجەكانى تەندروستى، وە لەبەر ئەوهى مامانىتىكە لەلای دايىكىوه نەبۇوه، بىيگومان ناڭرى بلىنى شانسى ھەبۇوه، راستىيەكە لەبەر بى شانسى ماوه و ئەگەر مردبا ئاسۇدەتى دەبۇو، چونكە ئىستا ئىستا دەبى ھەموو رۆزىلە سەد جار تامى مەرگ بچىزى. بۇچى دەبى زيانى مندال ئاوا بى^۶. ھەر كە كەمەنگەورە بۇو، وە پەو پەوهەكە دانا دەبى كار بىكا. دەبى بچى تەون لى بىدات، دەبى گۆزە ئاوى وا ھەلگى ئەلگى لە قەلاغتى خۆى گەورە تر بى و تىفەرەي پىشتى بىتە

ڙان. به راستي ئه گهر ئه مانه بىچوه پشيله بونايه، ئه گهر توتوكه سه گ بونايه ئاسووده تر ده زيان، خوش ويستي دايك و باوکيان زياتر ده ديت.

چاو له مندالى گهوره تر بکهن، هر كه پىيى نايى شويىنى كارهوه يەكەم شت كه ده يېيىنى سووکايه تى كردن، جنيو پى دانه، له پيشدا جنيو دان فير ده بي، درو كردن فير ده بي، فيل وتەلەكه فير ده بي، زوربهيان هر چاويان به قوتابخانه ناكەوى، ئه وانه ده چنه قوتابخانه چى فير ده بن؟ ئه وانىش هر ئه وه فير ده بن. دوو پوپىي، سووکايه تى، ليدان، و سه ردانه واندن به رامبەر به نوردارى، فيرى ئه وه ده بن كه خوشكە كە خويان كە دويىنى بەهەكوه كاريyan كردوه، به ئينسانى نه زان، ئه وه نولمه، ئه وه شاياني ئينسان نيه، ئه وه زيانى حەيوانه به سەر ئىمەدا سەپاندوپيانه.

چاو له دايىكى بکهن، روالەتىكى خەمديوی زەرد ھەلگەرلەو، مەعلوم نيه چ خىبو خوشە يەكى لە زيانى خۆي ديوه، تازه ئه وه لهو كەسانە يە كە گيانى بە سەلامەت دەرياز كردوه لە چنگ رشك و ئەسپى نەجاتى بوبو و نەخوشيش نەيې زاندۇھ، هر لە مندالى ھەوھ لە كاتىكەوھ كە هيشتا دەستى راست و چەپى لىڭ جيانە كردوھ تەھ بە شوپيان داوه. پيش ئه وھش كە چاوى بە مندالە كە بکەوى تەلاق دەدرى، نازانى بۇ؟ هر لە كازيوھى بەيانىھوھ هەتا ئىوارى ھەدائى نەداوه و كارى كردوھ. نيسك و نوکى بىزادوھ وقاپ و كەوچكى شتوھ، بولچى؟ بولچى ئينسان ئاوا بىزى؟ قەت جارىك بىزە ئايته سەرلىقى چاوى دەلىي گومى خەم و خەفتە، بۇ؟ چونكە دوايىن مندالە كەشى براوه بۇ سەربازى، بۇ ئه وھى بە كوشتى بدهن. ئه و ئينسانە كە تامى زيان دەچىزى؟

چاو له باوکى بکەن وەزىعى لهو باشتى نيه، پشى چەماوه، سەرى سپى بوبو و چرق ولۇچى ناو چاوى و ... هەمۈويان نىشانە ئيانىكى پى لە خەم و خەفتە ناخوشىن، هر لە مندالى ھەوھ كاريyan پى كردوھ، لوڭھ و سەركۈنە يان كردوھ، چەپۈكىيان پىداداوه، هەزار ئارە زووشى ھەبوبو كە هيچيان بەدى نەهاتۇن. بە ئاواتھوھ بوبو كورەكەى وەك خۆى لى نەيەت، و ئاوا تووشى چارەپەشى نەبي. بەلام ئه و ئاواتھش وەك سوورە كەوان هر لە سەر دلى ماوه تەھ، وەك خول خولوکە لە بەيانىھوھ تا ئىوارە ھەلسۇرداوه، مەعلومىش نيه هەتا كە دەبى ھەروابى، بولچى ئينسان دەبى ئاوا بىزى؟ ھەمۇ ئەم دەردو مەينەتە قەبۈول كردوھ بۇ ئه وھى رۆزىك بە دەستى پېھوھ بە دلىكى رەحەتەوھ بىتەوھ ناو خاۋ و خىزانى، بەلام قەت ئه و ئاواتھشى بەدى نەهاتۇھ، قەت خوشى مندالە كەن ئانىشى بە چاوى خۆى نەديوھ و نەيگۈنۈھ تۆخەى. كە پىر بوبو چى لى دى؟

چاو له پىرە دايىكە كان و پىرە باوکە كان بکەن، ئىتير خوتان دەزانن چيان بە سەر ھاتوھ؟ چارەنۇوسى ئينسانە كانى تر چىيە؟ بىر لە چى دەكتە؟ لە بى ئەمەگى بە شەر؟ لە بى وەفایيە كەيان، بىر لەو دەكتەوھ كە تەمەنلىك ھەدائى نەدا و كارى كرد، ئىستا كەس نيه شان باداته زىر بالى، كەس نيه كەوچكىك دەرمانى بە دەمەوھ بکات، بىر لەو دەكتەوھ چۈن بىرى، پىيىستى بەوھ نەبى هېچ كەس كەن و دەفنى بکات. ئه وھ يە زيانى بە شهر، ئه وھ مندالى ھەكە بوبو ئه وھش پېرىيە كە يەتى.

بۇ ئەلاتر بروان! چاو له زەن دېھاتىيە كان بکەن، لە نيو پەين وشياكەدا چ وەزعييە كيان ھەيء، ئاژەللى نىيوجەنگەل ئاوا نازى، برايان رۆزى چەند سەھعات كار دەكت؟ لىي بېرسن بزايان تا ئىستا چەند مندالى بە باوهشى خوييەوە مردوون لە بەر ئه وھى 15 تەمن پارەي نەبوبو بىدا بە دەرمان. لىي بېرسن كە چۈن مېشۇلە يەك گيانى مندالە كە ئىشاوه، ئايادەرمان ئەوهندە گرانە، كە مېشۇلە يەكى مالاريا پىتوھ بدا و بىكۈزى بەلام حەبىكى دوو تەمنى دەست نەكەوى؟ مالاريا ملىون ئينسان دەكۈزى. ئايادە ئاوا ئينسانىك خېرۇخوشى لە زيانى خۆي ديوھ؟ پىئى خوشە بەمېنى و بىزى؟

چاو له شوانېك بکەن! لە مندالى ھەوھ لە گەل مەپو بىن گورە بوبو. لە سەدەي بىستە مدا دەزى بەلام ئه گەر لە دىيە كە خۆى دوور كەوتەوھ و دە دوازدە دى ئەلاتر چوو ئىتير لە زمانى هېچ بەنلى بە شەرەك حالى نابى. ئاگاى لەو سەرى دنيا نيه. نازانى ئينسان

بەچى گەيشتۇھ. بىرى بە كۆي گەيشتۇھ ؟ نازانى ئىنسانى تر چۆن بىريان كىدوھتەوھ، چ شىعىرىكىيان گۇتوھ، چ چىرۇكىكىيان بۇ يەكتىر كېپاراھتەوھ، ئەوانە نازانى، هەتا دەشىرى ھەر نازانى. وەرن بىزانن ئىنسان چى بەسەر ھاتوھ، نەھنگ لەم سەرى دىنياوه بۇ ئەو سەرى دىنيا دەچىت، بەلام ئەو شوانە ھەۋارە بە پارچە زەۋىيەكەوھ گىردىراوه، وەك بىزمار داكوتراوه دەلىي ھەر لەۋى ئېزراوه.

چاولەم لاو ئەولای شار بىكەن، سەرىك بکشىننە نىئۇ زىندانەكان، لە زىندانىيەك بېرسن بلېن تو بۆچى لېرەدai؟ دەبى چەند سالى تر زىندانى بى؟ لەسەر چى؟ دەل بە كچى دراوسىكەمانەوھ بۇو نەيادامى، توورە بۇوم مەشتىكم لە باوكى دا، كەوت و هەلنىستاواھ، پىم خوش نەبۇو وايلى بى بەلام چى بىكەم مەد. ئىستا دەبى 30 سال لە زىنداندا بىم، ئاخىر بۇ؟ مەگەر تو داواى شتىكى خرپات كىدبۇو؟ تو دەتىويست لەگەل ئىنسانىك بىزى، بۆچى دەبى ئەوھ چارەنۇوست بى؟ بۆچى نەيادايىتى؟ بۆچى لېت دا؟ بۆچى لېت حالى نەدەبۇون بەزمانى ئىنسان بىيان دوينى؟ مەيمۇون وەزىعى لەو باشتەرە، يەكتىر ناكۇژن. باشه كچەكە چى لىيەت، كچى دراوسىكەتان؟ ئەوپىش دواي ئەو كىشەيە سەرى خۆى ھەلگرت و روپىش ئىستا بۇ پاروه نانىك لە لەش فروشىخانەيە! بۇ پاروه نانىك خەرىكە لەشى خۆى دەفروشى؟

چاولەوانى تىريش بىكەن! وەزعيان لەو باشتەر نىيە، بەھايى لە زىندان دايە، بۇ؟ ھەر لەبەر ئەوهى باوھى بە خورافاتىكى دىكەيە؟ بۇ ئەوهى پىتى خوش بۇوھ بۇو بکاتە لايەكى تر و سوجەدە بۇ بەرى؟

سەردەمانىك دەيانگوت مانگ بەدەورى زەۋىدا ناگەپى، زەۋى بەدەورى مانگدا دەگەپى، كەسىك بەپىچەوانە ئەوهى و تبايە دەيانگرت، چوار پەليان دەبىرى وە ملىان دەدا. ئىستا ئەگەر كەسىك بلى من پىم وايە دەكىرى دىنايىھەكى تر دروست بکەين، هەللى دەواسن، دەيىنكىتىن، داخى دەكەن. ئاژەل ئاوا لەگەل يەكتىر ناجوولىتىھو. ھەر لە زىنداندا چاولەوانى تر بىكەن، لە ئەشكەنچەگەرەكان، ھىچ درېنديھەك واناكات. كۆپى وەك ئىنسان دەچى؟ بۆچى پىتى خوشە ئەم و ئەو ئەشكەنچە بکات. ئەي ئىنسان! بىزانە چىان بەسەر ھېتىاوى؟ كەمەن بۇ ئەولاتر بېۋانىن! چاولە هېندوستان بکەين! ئىنسان، ئىنسانى پى گلاوه، دەست لە جل و بەرگەكەي بەھى، دەچى دەيانسووتىنى، لە پەنا گۆپىشى دەيان كەس لەبەر نەبۇونى جل و بەرگ لەسەرما رەقىان دەبىتىھە.

تەماشى ولاتى چىن بىكەن! ھىچ كەس مافى نىيە دوو مندالى ھەبى، مندالى دووهەم دەكۈژن، مندال ھىشتا لەدایك نەبۇوه تاوانبارە، مەحكومە، ماف كۆمەلایەتى پى نادىرى، لە قوتابخانە وەرى ناڭىن، چونكە مندالى دووهەمە. باشه بەمن چى؟ من چۈزانم مندالى دووهەم، بۆچى وام لى دەكەن؟

چاولە رەش پىستەكان بىكەن! دەلىي وەك ئاژەل لە باغى وەحشىان كىدوون، مافيان نىيە لە دىيوي مەجاجەرەكانوھ بىتە ئەم دىيوي شار لە ئوتوبوسدا مافيان نىيە تىكەلى ئەوانى تربىن. لە فلان جىيگا نابى دانىشىن، لە فلان ئاوا نابى دەستىيان پېشۇن. ئەوه ئىتمەين! من ناتۇانم ھەموو ئەو شىنان بەيان بکەم، باشتىرين رىيگا بۇ ئەوهى بىزانن خەلك تووشى چ بەدېختى و بى بەشىك بۇون، و گرفتارى چ مەينەتىكىن، ئەوه نىيە گۆي بەدەنە قسەكانى من، چاولە دەهوروپەرى خوتان بىكەن! چاولە خەلك بىكەن، لە حاليان بېرسن، گۆي بەدەنە داستانەكانىان، گۆي بەدەنە شىعرەكانىان، مۆسىقا و حەيران و بەيت وباويان، بېنە نەخوشخانەكان، گۆپستانەكان، شىتىخانەكان، سەرىك بکىشىنە ئەو پەنا دیوارانە ئەيپەتىنى لى دەكىشىن، بىزانن بەسەر چى بەسەر ھاتوھ.

خەلکىنە ئىمە مالات نىن، مەرنىن، مريشك نىن، مشك نىن، ئىمە ئىنسانىن، ئەو زيانە كەسىرى شانى ئىمە يە. دەبى بەرز بىشىن! ئىمە شاياني ئەوهىن وەك بە شهر بىشىن. بە راستى ئاپا دنبا بچووكە؟ خۆراك كەمە؟ هەوا كەمە؟ زەرى كەمە؟ ئەى كەوايە بۆچى يەكتىر ناگىن؟ يەكتىر دەكۈزىن؟ بۆچى بە سەر كەلاكى يەكتىدا رمبازىن دەكەن؟ بۆچى زكى يەكتىر ھەل دەدېن. بۆچى دەستى يەكتىر ناگىن؟ ئەوچ دەنبا يەك كە بۇ ئىمە دروست كراوهە؟ ئىمە دەلەن ئاپا بە راستى ناكىرىت دەنبا يەك دروست بکەين ئاۋانەبى؟ ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين، كە گۇنای ھەموو مەندەكان شەرق بدانە و چاپىان رووناڭلى لى بىبارى؟ ناكىرى ھەموويان ساغ بن؟ ھەموويان پېكىن؟ ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين كە ھەموو كەس خۇيىندهوارى ھەبى؟ ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين كە ھەموو ئازاد بن، بەرابەر بن؟ ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين كە ھەزارى تىدا نەبى؟ ئىدىمان نەبى؟ خراپە و لەش فروشى نەبى؟ ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين كە شەپى تىدا نەبى؟ وە خەلک لە جىاتى ئەوهى ئاوا گوللە بە سەر يەكتىدا بىبارىن، لە جىاتى ئەوهى بە سەر يەكتىدا حکومەت بکەن، بە سەر مانگ و رۆز وئاۋ و دارستان و ھەموو شتىكىدا حکومەت بکەن؟ ناكىرى ئاوا بىن بۇ ئەوهى ھەموو بەختە وەر بىن؟ ناكىرى دەنبا كەن؟ ناكىرى لە جىهانىكىدا بىشىن كە ئىتر و شەرى ھەزارى و بى بەشى و ئىنسان كۆزى و تاوان و كوشتن لە فەرەنگە كانى دا نەبى؟ چۆن ئەگەر ئىستا بۇ مەندەكان تان بىگىنە وە كە رۆزگارىك مىلەتى خۆ خۆر ھەبوبە كە لەنیوان خۇيىندا شەپىان دەكىرد، يەكتىيان دەگرت، يەكتىيان دەكولاند و دەيانخواردن، ھىچ مەندەلەتك باوھر ناكات. ئاپا ناكىرى دەنبا يەك دروست بکەين كە ئەگەر باسى ئىستا بۇ مەندەلەتك بىگىنە وە بىلەن خەلک ماق قىسە كە دەنبا نەبۇو، نەخۇيىندهواربۇون، يەكتىيان دەگرت، ئەشكەنچە يان دەكىرن، ھىچ مەندەلەتك باوھر نەكەت؟

ئاپا ناكىرى دەنبا كەن ئاوا دروست بکەين؟ ناكىرى بە شهر ئاوابى؟ دىسان سەد خۆزگە بە سەر دەمى زۇو، ئەوان يەكتىيان دەكۈشت بۇ ئەوهى يىخۇن و زگىان تىر بکەن. بە شەرى ئەم سەر دەم بۇمې ناپالىم بەكار دەھىتى ھەر بۇ ئەوهى ئىنسان بکاتە خەلۇز، بىزانن چىمان بە سەردا ھاتووه؟ ئىمە ماق خۆمانە داواي دەنبا يەنەكى تىر بکەين.

ئىمە دەنبا كەمان دەۋى ئەندا ئىنسانە كان تىيدا لەش ساغ بن، تىرونە سەل بن، خوشبەخت بن، لە جىاتى بىزازى دەلىان پې بى لە عىشق، ئىمە دەنبا كە ئاوابام دەۋى. وە بۇمې حىزبە كەمان پىك ھېتىنا تا ئەو دەنبا يە دروست بکەين. ئىمە ئەو حىزبە كەمان بۇمې دروست كەن تا ئەو بەھشتە كە پېغەمبەرە كان بەلەنبا دابۇو، وە ھەموو ئەو ئاوات و ئارەزۇوانە بە شهر كە ھەر لە سەر دەللى مانە وە لەگەل خۆي بىردىنە گۈرە وە، بەدى بەھىنن. ئىمە ئەو حىزبە كەمان بۇمې دروست كەن كەن دەتوانن ئەو دەنبا يە دروست بەھىن كە زوربە كۆمەلىان پىك ھېتىنا. ئەگەر ئەوانە يەك بېكىن، ئەگەر ئىرادە بکەن دەتوانن ئەو دەنبا يە دروست بکەن. دەتوانن ھەر لە سەر ئەم زەۋىيە بەھەشتى خۇيىان پىك بېھىنن. بەلام ئەمانە ھەر ئىستا ئاوا يەك ناگىن. ھەموو ئەو قىسانە ئىتىۋ لەمنى دەبىستىن، لە داھاتووشدا ئىتىۋ بۇ خەلکى دووپات دەكەن. خەلک يەكگىرتوو ناکەن. بۆچى؟ چونكە ھېشتا ھەندىكىيان باوھرپىان نەكىردو كە دەكىرى بەھەشتىكى ئاوا لە سەر زەۋى دروست بکى. ھەندىكىيان ھەر ئاپانەن ئەم بەھەشتە دروست بکەن. دەلىن دەنبا چۆنلىكى بگىرى ھەر ئاوا دەپوا. دەلىن لىتى بگەرى ھەروا باشە. ھەندىكىيان بەھە رازىن كە ئەم ھەموو مەينەتە قەبۇل بکەن. كۆلىان داوه.

ھەندىك ھەر لەم خەلکە، كە خۇيىان بۇونەتە قوربانى ئەم وەزعە، خۇشىان دەزانن لە چ زەلکاوىتىدان بەلام خۇيىان بە شاياني ئەم زيانە دەزانن. دەلىن گۆپى گىانمان بى. فيرىيان كەردىون كە ھەر لە كاتە وە كە ئادەم وەھەوا لە مىوه ھەرامە كەيان خوارد. خودا ئەم عەزابە لە نىيۇچاوانىيان نۇوسى كە ئىتىر پېشتاپىشت ھەر بىچىزى. ئەوانەش پىيىان وايە كە بەلى ئەوهە راستە. چونكە

ئەوەندە چاره رەشىن كە سانى تر فيرىيان دەكەن كە بۆچى دەبى ئەم مەينەتە بچىشنى و ورتىيان لەدەم نەيەت. ھەندىلەك كەس دەلىن ئەم دىنلەيە بۇ تاقىكىرنەوەيە. دەلىن مەيدانى ھەلسەنگاندىن وله مەھەكادانە. دەبى ھەموو كويىرەوەرىيەك قەبۇول بکەن قەت نىيۇ چاوانىشتن تىك نەنلىن و شوکرانە بېتىرىپىن، سوجىدە بېرەن، ھەتا انشاللە ئەگەر دەفتەردارەكانى ئەو دىنە، حىسابەكتىيان خۆيندەوە، رىيگات بەدەن بچىيە بەھەشت!

ئەو كەسانەي ئەم قىسانە يان بەگۈيدا دراوه، باوه پەقسىھە ئىئۇ ناكەن كە بلىن يەكگەرتوو بن، دەستى يەكتىر بىگىن با دەنیا يەكى تى دروست بىكەين. ئىيمە حىزىزە كەمان بۇيە دروست كرد تا لە لەگەل ئەم خورافاتە بەربەر كەنى بىكەين.

هندیک که سله هم میوه هاین ته به ته نگ هاتوون، به لام ریگایه کی تر هه لد هبزین، بو ئوهی منداله که کی به باوه شیوه و گیانی ده رنه چی، بو ئوهی زنه که کی له سه رمندال بوون نه مری، بو ئوهی خوی نه خویند هوار نه بی، بو ئوهی بتوانی باوکه پیره که کی به خیو بکات، ریگایه کی تر ده گریته پیش، ده لی ده بی پاره په پیدا بکات.

دەچى کار دەکات، کارى زىيادى دەکات، ئىتىر وەك عەوداڭ ھەر بەشۈين پارهدا دەگەپى. كەس نىه لىي بېرسى باشە مەنالەكەي تو نەجاتى بۇو، ژنهكەي تو لەسەر مەنالىبۇون نەمرد، تو نەخويىندەوار نەبۇوى، كورپەكەي تو بۇو بە دوكتۆر، ئەي ئەو مىلييون مىلييون ئىنسانەي تەنالەكائىيان چى لى بکەن، دايىكىيان چى لى بکەن؟ باوكىيان چى لى بکەن، ئاخىر وېزدانىيەك، ئىنسانىيەتىيەك؟ بۇچى ئەوانە نازانى؟ ئىيە ئەوهى پىيى دەلىن و حالى دەبى بەلام كەسانى ترىش، شتى ترى پى دەلىن. هەتا ئىيە جارىك قسەنى خوتانى پى دلىن، كەسانى تر سەد جار قسەنى ترى بەگۈيدا دەدەن. هەندىك كەس قەبۇولى دەكەن، دەلىن بەلى بەتەنیا ناكىرى، دەبى بەتىكرا بۇ زىياد كەردىنى كرى ھەول بەدەين، بۇ دايىن كەردىنى كارى خانەنىشىنى ھەول بەدەين.

بەلام دەبىٰ بەوانىش حالى بىكەن كە ئەوە رېڭاكەي نىيە، ئەو ژەھەر تالە ھى دارىكە كە بەرەكەي تالە، گريمان تو بەپەرى خۆت لە قوراود دەرهەتىنا، ئەوانى تر جى؟ مافى خانەنىشىنيان بەتۆ دا ئەو مىليون مىليون ئىنسانەي تر جى بىكەن؟

هندیک که س ناسوی به رچاویان فراوانتره و مهسه له که لهوه به ولاوه تر ده بهن. ده لین بو ئوهی برسی نه بین، موچه و مه زرا وکشت و کالی میکانیزه مان دهوي. بو ئوهی مالمان هه بی پیشه سازی خانوو دروست کردنمان دهوي، چونکه خانوومان دهوي. ده کونه شوین ئوه. ئوانه به هلهدا چون. ئوهه هاتوو تو موچه و مه زرای میکانیزه هه بیو، نه خوشخانه دروست کرد، هتا ئینسانیکی و هک من برسی و هه ئار له به رده است دا نه بی چوتی هه ل ده سوورینی. کی دی له بر قرچه قرقی کوورهی خشته سور کارت بو بکات. کی دی له و ئشكه نجه خانه يهدا روزی 16 سه ساعت کارت بو بکات. هر پیشه سازیه که ت وا دامه زراوه که پیویستی به کوئله هه بی. ئیمه ئه و کویلانه ين. ئوهه يش ریگای ئیمه نیه. ئوهه هه لیه، لاریه. ئیمه حیزیه که مان پیک هینا هتا خه لک له و مهینه ته و له و لاریانه ده بیتین. کاری لهوه گریدارتیش، هندیک پییان وايه که و هک ئیمه بیرده که نه وه، ده چن هر باسی ئه و به هشته بو خه لک ده کن که من باسم کرد. ده لین دنیا يه کمان دهوي که چینی تیدا نه بی، ستھمی تیدا نه بی، له جیاتی ستھم دادپه روهی هه بی، له جیاتی نابه رابه ری، برابیه تی هه بی، له جیاتی هه لاواردن، به رابه ری هه بی، به لینی ئه م شتانه ده دهن. و هک ئیمه ش قسه ده کن. هر به و شانه قسه ده کن. خه لکیش به شوین خویاندا ده بهن. خه لکی دهست ته نگ و هه ئار و زورلیکراو به شوین خویاندا ده بهن و به لاریاندا ده بهن. بو ئوهی به و دنیا يه بگهین ده بی به ریگای خوی دا بوی بچین. هر ئه و که سهی که ئه م به هشته بی به ئیمه نیشاندا، له رووی زانسته وه نیشانی داین، نیشانی دا که ده کری به شهر به دهستی خوی ئه م به هشته دروست بکات، و تی که چون دروست ده کری، و تی ده بی چینیکی دیاری کراو به ده سه لات بگات تا به هشته کی نوا دروست بکری. ئوانه هر ئه و خه لکه بی به ش و هه ئاره به شوین خویان ده بهن که بیانبه نه به هشت، به لام به هله و هه لدیرو

قوولکه‌ی وادا دهیانبه‌ن که ریگایان لی گوم بی و دیا هه پرون به هه پرون دهبن. ئیمە حیزبیه که مان دروست کرد بو ئەوهی ئەمانه له و گومرییه رزگار بکهین و نه هیلین بکهونه شوین ئە و کسانه. تازه هیشتا هه ممو ئە و هله و بیه لاریدا چوونانه‌ی که ئەم هه ژاره دهست ته‌نگانه تووشی بونه هه ممو مه سله که نیه، هه ممو بدهه ختیه که یان نیه، ته‌نانه‌ت ئەگه‌ر هیچ کام لهم گیروگرفتانه نه‌بونایه، هه‌ندیک گیروگرفتی تر هه‌یه که گیان سه‌ختن، هه‌ندیک خاوه‌خاوه‌کدن، هه‌ندیک هله و خورافتات هه‌یه که هه‌رچی دهست و په‌نجه‌یان له‌گه‌ل نه‌رم ده‌که‌ی هه‌ر له جیگای خویانن، چونکه ریشه‌یان له قازانجیکدا که ئەم هه‌ژاریه‌ی ئیمە به هه‌ندیک که‌سی ده‌گیه‌نی. هه‌ندیک که‌س هه‌یه که به‌هه‌شته‌که یان ئە و دوزه‌خه‌یه که بو ئیمە یان دروست کردوه. ئەگه‌ر هه‌ممو ئەم خورافتات‌ش له‌میشکیان ده‌ربه‌ینی کاره‌که ته‌واو نابی چونکه له به‌رامبه‌ر هه‌ممو هه‌نگاویک‌تدا راده‌وه‌ستن، ده‌تکوتن، هه‌ر ئە و گورگانه‌ی که ئیمە یان تووشی ئەم روزه ره‌شہ کردوه و لته و په‌تمان ده‌کهن سوود و بره‌زه‌وه‌ندیان له‌هه‌دایه که وه‌زعه‌که هه‌ر ئاوا بمی‌نیت‌و. ئەوان به‌رانبه‌ر به‌هه‌ممو هه‌نگاویک و هه‌ممو جوولانه‌وه‌یه کی ئیمە راده‌وه‌ستن. ده‌مانکوژن، ده‌مانگرن، لووت و گویمان ده‌پن. زه‌بروزه‌نگ له‌رامبه‌ر ئیمە‌دا به‌کار ده‌هیتن، ته‌نیا به تئاراده‌کردن، ته‌نیا به نه‌خشنه‌یک که خومان داید‌هه‌ریزین ده‌توانین به‌ئامانجی خومان بگهین. ئیمە ده‌بی شه‌ر بکهین، له ده‌سه‌لاتیان بخهین، سیاست و پیلانه‌کانیان پوچه‌ل بکهینه‌و، له نیو تانکه‌کانیاندا ریگای خومان بکهینه‌و، به نیو سه‌ربازه‌کانیاندا تیپه‌ر بین تا به ئامانجه که مان بگهین. ئیمە حیزبیه که مان پیک هیناوه بو ئەوهی به‌دروستی بهم ریگایه‌دا بروین، دیسان ئەوهش چاره‌سه‌ری کوتایی نیه. منیش نامه‌وی باسی هه‌ممو گیروگرفته‌کان بکه‌م. ئیمە حیزبی کوموتیستانم پیک هیناوه بو ئەوهی به‌هه‌شته‌ک لاهه‌سه‌ر ئەم زه‌ویه دروست بکهین. به ده‌ستی خودی ئینسانه‌کان حیزبمان بو ئەوه پیک هیناوه تا هه‌ممو کوچیپیک له‌سهر ریگامان لا به‌رین. چ ئەو کوچیپانه‌ی که من باس کردن و چ ئەوانه‌ی که باس نه‌کردون.

ئیمە خه‌یال اوی نین، جیاوازی ئیمە له‌گه‌ل ئەو که‌سانه‌ی پیشتر به‌نیازی رزگاری ئینسان بونه له‌هه‌دایه که ئیمە پشتمان به زانست به‌ستووه. پشتمان به راستی‌یه کان به‌ستووه، له‌نیو خه‌یالدا مله ناکهین، و‌حی و ئیلها‌مامن بو دانه‌به‌زیوه، هه‌ر ئەو زانسته‌ی که په‌ی به رازی مار و میرهو ده‌بات، ده‌رفه‌تی ئەوه به مرۆغ ده‌دات که ده‌ستی به مانگ و ئەستیره و ئاسمان بگات، ئەو زانسته پشتيوانه‌ی ئیمە‌یه. توانای ئەوه‌مان پی ده‌دات که ئەو نیدیعایه بکهین به‌ده‌ستی خومان دنیایه کی نوی دروست بکهین. دنیایه که به ئەندازه‌ی زه‌ریه‌یک مه‌ینه‌ت و بیبیه‌شی تیدا نه‌بی. ئیمە تیگه‌یشتیووین که ده‌بی پشت به چ هیزیک بیه‌ستین بو ئەوهی دنیایه کی تر دروست بکهین وه ئەم جیهانه که گیانی سه‌خته له بناغه‌وه ده‌ربه‌ینین. ئیمە سه‌ر ده‌کوین. هه‌ممو ئەو خله‌که ته‌نانه‌ت ئەوانه‌ی هه‌ر ئایینین، سه‌دان جار کاسه‌ی خالیان به‌سهر سفره‌دا داوه و جنیویان به‌خودا و پیغه‌مبه‌ر و زه‌مین و ئاسمان داوه. ئەوه له‌شکری ئیمە‌یه، بپوا به‌وه مه‌کهن که خورافتات چووه‌ته ره‌گ و پیستیه‌و. ئەوانه له‌شکری ئیمە‌ن. ئیمە زورین. هه‌ممو به‌شیریه‌تی سه‌ر کوره‌ی زه‌وین، ئیمە ده‌توانین سه‌رکه‌وین و سه‌رده‌که‌وین. به‌له‌به‌ر چ اوی هه‌ممو ئەو که‌سانه‌وه که بپوا ناکه‌ن به‌و روزه بگه‌ن، ئیمە ئەو جیهانه دروست ده‌که‌ن. که‌وایه، خه‌لکینه سه‌ربازان، ژنان، لوان، مندالان، جوتیاران، دایکان، باوکان و هرنه ناو حیزبی ئیمە‌و.

ئى هه‌ممو ئەو که‌سانه‌ی که تاقه‌تان به‌سهر چووه و ناتانه‌وی ئیت لە مه‌ینه‌ت و هه‌زارىدا بزین، و هرنه ناو ئەم حیزبی‌و، له‌گه‌ل ئەم حیزبی به ئاواته‌کانتان ده‌گه‌ن.

ئەگه‌ر ئیوه بین و ئەم حیزبی هه‌بی، بیگومان سه‌ر ده‌کوین. به‌لام پیش ئەوهی قسه‌کامن ته‌واو بکه‌م با ئەوهش بلیم، و هرنه ناو حیزبی ئیمە‌و، به‌ریزه‌کانی ئیمە‌و په‌یوه‌س بن.

له پیشدا ئوه دهلىم که هموتون رىگا نادهين بىنە ناو ئەم حىزبەوە. ئەم حىزبە چوارچىبوھ و چەتريکى يەكتىنى نىھ، مايەي يەكتىنى، ئەمە حىزبى هموتون نىھ، حىزبى باشترين كەسانى ئىوه يە، حىزبى شۇرۇشكىرىترين، حىزبى قايمىترين، حىزبى راوه ستواترىن كەسانى ئىوه يە، حىزبى وشياترىن و تىكۈشەرتىن كەسانى ئىوه يە. ئەم حىزبە جىڭاھىمۇ كەس نىھ. حىزبى ژمارەيەك لە وشيارترين كەسانى ئىوه يە. ئەو كەسانە كە لىزان، لەو كەسانە كە كۆل نادەن، دل سارد نابنەوە و پاشگەز نابنەوە، ئەمە حىزبى ئەو كەسانە يە.

ده ستان بىتىنە ئىۋە دەستى ئەمانە ئوه موجامەلە نىھ. ئەگەر جىڭە لەمە شتىكى تر بى، ئىتەر ئەو حىزبە حىزبى ئىمە نىھ. ئەمە حىزبىكە كە دنیا لەپەگ و رىشه دەربېئىنى، دنیايەكى تر دروست بکات. هەموو ئەو كەسانەي كە ئەم دنیايەي ئىستا بەھەشتىانە، وە هەتا دادىيان نوقمى چەك و چۆل و كەرسە كوشтарە، يەكىان گىرتوھ و دەيانەوە ئەست بىتىنە بىنەقاقاى دانە دانەي ئىمە، دەمانگىن، دەمانكۈزىن، لە سىدارەمان دەدەن، ئەشكەنجهمان دەكەن وە ئەگەر حىزبى ئىمە قايم ئەبى ئەگەر حىزبى ئەو جۆرە كەسانە نەبى كە وتم، ناتوانى بىر لە سەركەوتىن بکاتەوە. ئەگەر بىرى لى بکاتەوە، خوش خەيالى كردۇ. بەلام ئىمە حىزبىمان دروست كردۇ، ئەمروز هەموو دوزمنان لە دىرى ئىمە ھەلخراون، كاتىك ئىمە دەلىن كۆمۈنېستىن يان هەموومان يەك حىزبىن. ئەم سەرۋ ئەسەردى دنیا حىزبىكىن، بەداخوھ لەقسەي يەكتار حالى نابىن. بەلام منى كۆمۈنېست لىرە لەگەل ئەو رەشپېستە كۆمۈنېستە ئەفريقاى باشدور يەك حىزبىن. هەموو دوزمنانمان لەسەرتاسەرلى جىهاندا لە دىرى ئىمە كەوتۈنەتە گەپ. ئىمە لەم حىزبەدا بەباوه پىتىن و خاراوتىن و كۆلەدەرتىن ئىنسانمان دەۋى. كەسىك دەبى لەم حىزبەدا بى كە مەركى بەكۆمەلى كىيکارى كانەكانى ئەوهندە لەبەرچاوى زىندۇ بى كە مەركى خۆى پى گالتە بى. كەسىك دەبى لەم حىزبەدا بى كە دەرد و مەينەتى ئەو جوتىارەي كە لەسەرەتاي ئىيانىيەوە هەتا دوا ھەناسەي بەپەلە زەھىيەكەوە دەبەستىتەوە ئەوهندە لەبەرچاوى زىندۇ بى كە دىل بۇونى خۆى لەلا گالتە بى، باشترين ھاورييىمان لە نىۋ زىنداندا، لە دەرەوە لە نىۋ سەنگەردا دەكۈزىن. كەسىك دەبى لەم حىزبەدا بى كە ھاوار و شىوهنى هەموو ئەو دايكانەي كە مەنالەكانىيان بەسەر دەستىانەوە مەدۇون ئەوهندە لەگۈيدا بىزىنگىتەوە كە لە ھىچ فيداكارىيەك سل نەكتەوە. لە نىۋ زىنداندا ئەشكەنجهى دىلەكانمان دەكەن. كەسىك دەبى لەم حىزبەدا بى كە ئەم ئەشكەنجهىيە وەها بەپەگ و پىستەوە ھەست پى كەدەبى، سەختى و دىۋارى چېشتنى لە پىتىاوشەباتدا بەلاوه شتىكى ئاسايى بى. ئەوان ئىمە دىلى شەرىك دەكەن، شەرىكمان بەسەردا دەسەپىتىن كە سەختە، دەيان سەعات شەونخونى و برسىيەتى چېشتنى دەۋى، دەيان سەعات پاسەوانى دەۋى، كەسىك دەبى لە رىزەكانى ئەم حىزبەدا بى كە دەرد و رەنجى بەشەر بە درىزىي مىزۇو وەها تىكەل بە خويىنى بوبى كە ئەمانەي بەلاوه سەخت نەبى. لەم شەپەدا ئىمە تۇوشى برسىيەتى دەبين، كەسىك دەبى لەم حىزبەدا بى و بەناوى كۆمۈنېستەوە خەبات بکات كە برسىيەتى هەموو مەنالانى دنیا ھەست پى بکات بۇ ئەوهى برسىيەتى خۆى لەبىر بچىتەوە. برسىيەتى ناو مەيدانى شەپ و سەنگەر و پىوانى ئەم كىيپۇ ئەو كىي گىزى نەخاتە نىۋ چاوانى. ئەم حىزبە حىزبى ئەو كەسانە يە. ئىمە ئەو حىزبەمان دروست كرد چونكە بەراستى دەمانەۋى سەركەۋىن. ئەگەر ئەم حىزبەمان ھەبى و ئىۋە بىپارىزىن، ئەگەر جەماوەرى خەلگى بى بەش دەست بىتىنە ناو دەستى يەكتەر ئەوا ئەم حىزبە لە پىشەوهى خەلگدا، لە پىشەوهى بزووتنەوە و خەباتى خەلگدا، لە پىشەوهى شەپى چەكدارانە خەلگ و پاپەپىنى خەلگدا ئەم بەھەشتە هەر لەسەر ئەم زەھىدا دروست دەكات.

موسولمانه کان! به لینتان پی ددهم ئەگر ئیو له سرتاسه ری زیانتان عیباده تنان کردوه و پیتان وايە که دەچنە بەھەشت، ئیمە دەيان هىندەی ئیو دلنىاین کە ئەو بەھەشتە بەدەستى خۆمان له سەر ئەم زەويە دروست دەكەين. تەسبىح و بەرمال فرى دەن و وەرنە ناو ئەم حىزبەوە.

ئیمە راست دەكەين هي ئەوان ھەموو خەيالات و فیل و تەلەكەيە، ئیمە سەرددەكۈين. ئیمە لەم حىزبەدا كەسانىكمان دەھوئ کە مردن لە پیتناو ئامانجەكانى حىزبىدا بۇيان ئاسانلىرىن كاربىي، بىگومان ھەموو ھاورييىانى پېشىمەرگە كە ئىستا لىرەن لەو كەسانەن. ھەرچەندە ئیو ھەمووتان كە لە پیناوى حىزبى كۆمۈنىست و ئامانجە پېروزىھەكانىدا گىان بەخت بىكەن، بەلام ھىوادارم ھەمووتان بىيىن بۇ ئەوهى سەركە وتىنى ئەم حىزبە بەچاوى خوتان بىيىن. سالاروژى ئەو حىزبەي کە ئیو بناغانە كەيتان داپشت و ئیو پیتان كەياند لەھەمووتان پېرۇزبىايى دەكەم. پېرۇزبىايى لە ئیو و لەھەموو ئەو خەلکە مىھەبان و دلسىزە دەكەم كە ئەم حىزبەيان لە داۋىتى خوتاندا پەروەردە كرد.